

ZAMONAVIY STOMATOLOGIYADA INNOVATSION METODLARDAN
FOYDALANISH.

Norova Mavjuda Baxodurovna

*BDTU Terapevtik stomatologiya kafedrasi dotsenti,
tibbiyot fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD)*

*Buxoro innovatsion tibbiyot instituti Stomatologiyaga fakulteti
1-bosqich talabasi*

Botirxon Baxodurov Nodir o'g'li

Annotatsiya: *Ushbu maqola zamonaviy stomatologiyada innovatsion metodlardan foydalanish, hamda bu metodlarning stomotoliklar, bemorlar va albatta bu stomatologiya sohasi uchun yaratadigan qulayliklari va samarali natijalari haqida ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *stomatologiya, bemor, tish, innovatsion usullar, zamonaviy tibbiyot texnologiyalari, tish protezlari.*

Аннотация: *В данной статье представлена информация об использовании инновационных методов в современной стоматологии, а также об удобстве и эффективных результатах этих методов для врачей-стоматологов, пациентов и, конечно же, области стоматологии.*

Ключевые слова: *стоматология, пациент, зубы, инновационные методы, современные медицинские технологии, зубные протезы.*

Abstract: *This article provides information about the use of innovative methods in modern dentistry, as well as the convenience and effective results of these methods for stomatologists, patients and, of course, the field of dentistry.*

Key words: *dentistry, patient, teeth, innovative methods, modern medical technologies, dental prostheses.*

Zamonaviy stomatologiya yoki og'iz bo'shlig'i tibbiyoti bemorlarni tishlarini to'g'ri parvarish qilish, tashxis qo'yish va davolash natijalarini yaxshilashga qaratilgan innovatsion usullar bilan rivojlanishda davom etmoqda. Texnologiyadagi yutuqlar va og'iz bo'shlig'i salomatligini chuqurroq tushunish bilan stomatologlar keng qamrovli va samarali stomatologik yordam ko'rsatish uchun ilg'or texnika va vositalarni birlashtirmoqda. Zamonaviy stomatologiyada innovatsion usullar diagnostik tasvirlash va raqamli stomatologiyadan tortib minimal invaziv operatsiyalar va regenerativ davolash usullarigacha bo'lgan keng ko'lamli yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Zamonaviy stomatologiyadagi e'tiborga molik yangiliklardan biri bu raqamli

stomatologiyaning kiritilishi bo'lib, unda tish restavratsiyasi, protez va protezlar ishlab chiqarishni soddalashtirish uchun intraoral skanerlar, kompyuter yordamida dizayn va ishlab chiqarish (CAD/CAM) va 3D bosib chiqarish kabi raqamli texnologiyalardan foydalaniladi. Bundan tashqari, diagnostik tasvirlashdagi yutuqlar, jumladan konusli kompyuter tomografiyasi (CBCT) va intraoral skanerlar tish kasalliklarini baholash va davolash usullarini inqilob qildi. Ushbu texnologiyalar stomatologlarga og'iz bo'shlig'i tuzilmalarining batafsil 3D tasvirlarini olish imkonini beradi, bu implantlarni joylashtirish, ortognatik jarrohlik va endodontik terapiya kabi murakkab muolajalar uchun davolashni aniq rejalashtirishga yordam beradi. Og'iz jarrohligi va periodontologiya sohasida minimal invaziv usullar va regenerativ terapiya katta e'tiborni tortdi. Ushbu yondashuvlar to'qimalarni qayta tiklash va lazer yordamida periodontal muolajalardan tortib minimal invaziv implantlarni joylashtirishgacha bo'lgan davrda to'qimalarni saqlab qolish, davolanishni tezlashtirish va bemorlar uchun davolash natijalarini optimallashtirishga ustuvor ahamiyat beradi. Bundan tashqari, telestomatologiya va teletibbiyotning integratsiyasi og'iz bo'shlig'i sog'lig'idan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirdi, bu esa masofaviy maslahatlashuvlar, bemorlarni o'qitish va keyingi tibbiy yordamni, ayniqsa kam xizmat ko'rsatuvchi yoki qishloq joylarida amalga oshirish imkonini berdi. Zamonaviy stomatologiya sohasi innovatsiyalarni qabul qilishda davom etib, keng qamrovli, bemorga yo'naltirilgan stomatologik yordamning yangi davrini keltirib chiqaradi. Ushbu innovatsion usullardan foydalangan holda, stomatologlar davolanish natijalarini yaxshilashga, bemorlarning qulayligini yaxshilashga va og'iz bo'shlig'ini parvarish qilishning umumiy standartini oshirishga intilishadi.

Zamonaviy stomatologiya rivojlanib borar ekan, innovatsion usullarni doimiy ravishda qabul qilish va takomillashtirish og'iz bo'shlig'i tibbiyotining kelajagini shakllantirish potentsialiga ega bo'lib, stomatologiya amaliyotida yanada aniqlik, samaradorlik va foydalanish imkoniyatini taqdim etadi. Zamonaviy stomatologiya bemorni tishlarini to'g'ri parvarish qilish, davolash natijalari va umumiy stomatologik tajribani yaxshilash uchun innovatsion usullar va texnologiyalarni o'z ichiga oladi. Zamonaviy stomatologiyaning innovatsion usullaridan quyidagilarga batafsil to'xtalib o'tmoqchimiz:

1. Raqamli stomatologiya: CAD/CAM (kompyuter yordamida loyihalash/kompyuter yordamida ishlab chiqarish) tizimlari kabi raqamli texnologiyalar qisqa vaqt ichida aniq, moslashtirilgan tish restavratsiyasini (masalan, tojlar, ko'priklar va qoplamalar) yaratishga imkon beradi. Raqamli

taassurotlar, virtual tabassum dizayni va tish protezlarini 3D bosib chiqarish ishlab chiqarish jarayonini inqilob qildi.

2. Telestomatologiya: Telekommunikatsiya texnologiyalari orqali masofaviy konsultatsiyalar, monitoring va diagnostika stomatologlarga shaxsiy tashriflarsiz virtual yordam ko'rsatish, maslahat berish va davolanish ehtiyojlarini baholash imkonini beradi, bu esa chekka hududlardagi yoki harakatlanish muammosi bo'lgan bemorlarga stomatologik yordamni yanada qulayroq qiladi.

3. Lazer stomatologiyasi: Lazerlar turli stomatologik muolajalar, jumladan, bo'shliqni aniqlash, milk kasalliklarini davolash, yumshoq to'qimalar operatsiyalari va tishlarni oqartirish uchun ishlatiladi. Lazer texnologiyasi noqulaylikni kamaytiradi, qon ketishini kamaytiradi va tezroq shifo beradi.

4. Konusli kompyuter tomografiyasi (CBCT): CBCT tasviri og'iz va maxillofasiyal tuzilmalarning batafsil uch o'lchovli tasvirlarini beradi, bu tish implantlari, ortodontika, og'iz jarrohlik va endodontika uchun aniq davolashni rejalashtirishga yordam beradi.

5. Virtual haqiqat (VR) va sedativ stomatologiya: VR texnologiyasi va sedasyon texnikasi tashvishli yoki fobik bemorlarga tish og'riqlari tashvishlarini boshqarishda yordam beradi, tish davolash uchun yanada qulay muhit yaratadi.

6. 3D bosib chiqarish: Qo'shimcha ishlab chiqarish texnologiyasi yuqori aniqlik, moslashtirish va samaradorlik bilan tish modellari, jarrohlik yo'riqnomalari va protez qurilmalarini yaratish imkonini beradi.

XULOSA:

Zamonaviy stomatologiyadagi ushbu innovatsion usullar diagnostika aniqligi, davolashning aniqligi, va tishlarning umumiy parvarish sifatini oshirishga yordam beradi. Stomatologlar va stomatologiya sohasini rivojlantirish va bemorlarning tishlarini sog'lig'ini natijalarini yaxshilash uchun yangi texnologiyalar va usullarni qo'llashda davom etmoqdalar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. М.Т.Александров. «Стоматология» – Москва: «ГЕОТАР-МЕДИА», 2008 г.

2. X.P.Komilov. «Terapevtik stomatologiya. Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliklari» – Toshkent: «Yangi asr avlodi», 2005-y.

3. S.H.Yusupov. «Tish jarrohligi stomatologiyasi va yuz-jag' travmatologiyasi» – Toshkent: «ILM ZIYO», 2005-y.

